

Araştırma Makalesi / Research Article

COVID-19 Pandemisinde Filmlerle Psikiyatri Hemşireliği Öğretimi Teaching Psychiatric Nursing with Films during the COVID-19 Pandemic

*Burcu ARKAN¹, Aylin BOSTANLI¹

¹Bursa Uludağ Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Bursa, Türkiye

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, psikiyatri hemşireliği eğitiminde kullanılan filmlerin öğrencilerin teorik gelişimine, klinik uygulamaya, kişisel gelişimlerine ve hastalara bakış açılarına etkisini değerlendirmektir. Tanımlayıcı türde gerçekleştirilen araştırmanın evrenini 2021-2022 eğitim-öğretim yılı Nisan-Mayıs 2022 tarihleri arasında Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde lisans eğitimine devam eden 127 üçüncü sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında Öğrenci Tanıtım Formu, Açık Uçlu Soru Formu ve Psikiyatri Hemşireliği Eğitimini Değerlendirme Formu kullanıldı. Verilerin analizinde sayı, yüzde, ortalama kullanılmıştır. Öğrencilerin görüşleri alınarak sonuçlara ulaşılmıştır. Öğrencilerin eğitimi değerlendirme puanları (15-75) ortalaması $57,28 \pm 7,49$ bulunmuştur. Psikiyatri hemşireliği eğitiminde kullanılan filmlerin araştırmaya katılan öğrenci hemşirelerin teorik gelişimine, klinik uygulamaya, kişisel gelişimlerine destek sağladığı ve hastalara bakış açılarını olumlu yönde değiştirdiği saptanmıştır. Psikiyatri hemşireliği eğitiminde film izleme yönteminin standardize edilerek hemşirelik eğitimi müfredatına dâhil edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Psikiyatri hemşireliği, eğitim, sinema, film

ABSTRACT

The aim of this research is to evaluate the effects of the films used in psychiatric nursing education on the theoretical development of students, clinical practice, personal development and perspectives on patients. The sample of the descriptive study consisted of 127 students continuing their undergraduate education in Faculty of Health Sciences Nursing Department between the dates of 2021-2022 academic year, April-May 2022. Since all students agreed to participate in the research, no separate sample selection was made. Data were collected using the Student Introduction Form, Open-Ended Questionnaire and Psychiatric Nursing Education Evaluation Form. The results were obtained by taking the opinions of the students. In the analysis of the data, numbers, percentages, means were used. The mean scores of the students' education evaluation were found to be 57.28 ± 7.49 It was determined that the films used in psychiatric nursing education provided support to the theoretical development, clinical practice and personal development of the student nurses participating in the research and changed their perspectives on the patients in a positive way. The method of watching movies in psychiatric nursing education can be an effective method that can be used practically. Standardizing the method of watching movies in psychiatric nursing education and including it in the nursing education curriculum can add a new dimension to education.

Keywords: Psychiatric nursing, education, cinema, film,

1. Giriş

Hemşirelik, teorik bilginin klinik deneyimle buluştuğu bilim ve sanattan oluşan bir sağlık disiplindir (1,2,3). Hemşirelik eğitimi, bireyleri bütüncül ele alarak teorik bilgi ve klinik deneyimi sentezleyerek analitik düşünceyle problem çözme becerilerini kullanabilen sağlık profesyonelleri yetiştirebilmeyi amaçlamaktadır (4). Hemşirelik eğitimi teorik bilgi ve pratik uygulamayı içermektedir. Hemşirelik müfredatında yer alan temel alanlardan biri psikiyatri hemşireliğidir. Psikiyatri hemşireliği birey aile ve toplumun ruh sağlığının geliştirilmesine, riskli grupların kriz dönemlerinde ruhsal bozuklukların önlenmesine, emosyonel bozuklukları olan bireylerin bakım, eğitim ve tedavisine odaklanır (5). Psikiyatri hemşireliği hastaya bakım vermenin yanında kişinin kendisine dönerek farkındalık kazandığı dinamik bir beceridir (6). Tüm bunların yanı sıra bireylerin topluma kazandırılması ve işlevselliklerinin artmasında psikiyatri hemşireliğinin eşsiz hizmetleri bulunmaktadır (7,8). Hemşireliğin her alanında olduğu gibi psikiyatri hemşireliğinde de eğitim ve öğretimin önemi tartışılmazdır. Kaliteli bir eğitimin sağlanabilmesi için sürekli değişen ya da ani gelişen yaşamsal olaylarda eğitimin sürekli olması gerekir. Geçtiğimiz dönemde yaşadığımız COVID-19 Pandemisi sürecinde yaşanan sıkıntılar eğitimin sürekliliğinin ne kadar önemli olduğunu bir kez daha gözler önüne sermiştir (9). Çin'in Wuhan kentinde rastlanılan COVID-19 Küresel Salgını, Aralık 2019 tarihinden itibaren tüm dünyada hızla yayılmaya başlamıştır. Bu hızlı yayılma sonucunda Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), 11 Mart 2020'de küresel salgın (pandemi) ilan etmiştir (10). Pandeminin ortaya çıkışıyla, tüm dünya eşi benzeri görülmemiş zorluklarla karşı karşıya kalmıştır (11,12). COVID-19'un yayılımını engellemek için ulusal ve uluslararası düzeyde kısıtlamalarla insan yaşamının birçok alanı olumsuz etkilenmiştir. Başta sağlık olmak üzere gıda, ulaşım, ekonomi gibi alanların yanında eğitimde de çok ciddi aksaklıklar meydana gelmiştir (13). COVID-19 önlemleri kapsamında ülkemizde ve dünyada okullar kapatılmış yüz yüze eğitim ve öğretime ara verilmiştir. Bu süreçte eğitimin sürekliliği için çevrimiçi yöntemler kullanılmıştır (14,15). Ardından eğitimde kesinti yaşanmaması için çevrimiçi yöntemler üzerinde çalışmalar önem kazanmıştır (11,16). Eğitimde çevrimiçi yöntemlerin kullanılması 1970 yıllarına rastlamaktadır. İnteraktif öğrenme ortamının eğitimde kullanılan en etkili ve kalıcı yöntemlerden olduğu bilinmektedir (17). Wegner (18) eğitimde interaktif ortamlardan filmi ilk kez öğretme yöntemi olarak kullanmıştır. Sinema çok yönlü yapısıyla her kesime hitap edebilmektedir. Bu bağlamda da sinemanın eğitimde kullanılabilecek en etkili araçlardan biri olduğu belirtilmektedir (19, 20, 21). Psikiyatri hemşireliği eğitiminde çevrimiçi yöntemlerden sinema filmleri uzun süredir kullanılan bir yöntemdir (1,8,18,20,22). COVID-19 pandemisinin getirdiği zorluklarla birlikte alternatif yenilikçi eğitim yöntemlerine gereksinim duyulmuştur (21,23,24). Psikiyatrik bozuklukların nedenlerini kavrayabilme, model olarak gözlem ve iletişim tekniklerini kullanabilme, farkındalık kazanabilme, bilgi, inanç ve tutum değiştirme uygun filmlerle daha kolay ve kalıcı olabilmektedir (20,25).

Psikiyatri hemşireliği eğitiminde kullanılan filmlerin ruhsal hastalıkların tanınması, hemşire hasta ilişkisi ve hemşirenin rollerinin tanımlanması ve terapötik ortamın görülmesi açısından yararlı olduğu bilinmektedir (20,26,27). Filmleri izleme ile teorik bilgi ve pratik pekişirken film sonrası tartışma etkinliği de psikiyatri hemşireliği dersi alan öğrencilere etkili bir öğrenme ortamı sunmaktadır. Film sonrası tartışma etkinliği, aktif katılımı destekleme ve teorik bilgilerin tekrarına katkı sağlamaktadır. Ayrıca filmlerle öğretimin ruhsal bozukluğu olan hastalara empati yapma ve hastaların damgalanmasını önleme gibi olumlu bir etkiye sahip olduğu belirtilmektedir (28,29,30). Park'ın (26) psikiyatri hemşireliği eğitiminde film kullanmanın ruhsal hastalığa yönelik tutum, sosyal mesafe ve öğrenme öz yeterliği üzerine etkisini değerlendirmek amacıyla yaptığı çalışmada film kullanımının alternatif etkili bir öğretim yöntemi olduğu vurgulanmaktadır. Ülkemizde Ayhan ve arkadaşlarının (2018) yılında yaptığı çalışmada da psikiyatri eğitiminde film kullanımı etkili bulunmuştur(30). Psikiyatri hemşireliği eğitiminde sinema filmi izletilmesi yöntemi ile öğrencilerin bakım uygulamalarındaki farkındalıklarının araştırıldığı başka bir çalışmada izletilen filmlerin öğrencilerin öğrenmelerine, bakım uygulamalarında farkındalıklarının artmasına katkı sağladığı, profesyonel bakış açısı geliştirdiği ve öğrencileri motive ettiği belirlenmiştir. Yine aynı çalışmada film gösterimi yönteminin öğrencilerinin anlatılan konuları anlamalarını kolaylaştırdığı, farkındalıklarını artırdığı ve öğrendiklerini bakım uygulamalarına yansıttıkları söylenmektedir (31). COVID-19 salgını hemşirelik eğitimini derinden etkilemiş ve karşılaşılan zorluklarla birlikte birçok yeni bakış açısı ortaya çıkmıştır. Bu süreçte hemşirelik müfredatını güncellemek ve klinik uygulamada yeni stratejiler geliştirmek çok önemlidir. Bu nedenle değişen koşullara ve ilerleyen teknolojiye bağlı olarak sürekli ve kaliteli eğitim ve öğretimin sağlanabilmesi için etkili planlama ile güncel ve yeni tekniklerin uygulamaya aktarılması gerekmektedir (3,32,33). Pandemi sonrası oluşacak yeni normale ayak uydurmada geliştirilecek stratejilerin interaktif eğitime yeni bir boyut kazandıran itici güç olması beklenmektedir (21, 34). Bu çalışmada pandemi döneminde uygulanan yöntemlerden biri olan film izleme ve hemen sonrasında üzerinde tartışma yönteminin psikiyatri hemşireliği eğitimine etkileri ile öğrencilerin teorik ve klinik uygulamalarına katkısı araştırılmıştır. Ülkemizde Psikiyatri hemşireliği eğitiminde filmlerin kullanımı ile ilgili çalışmalar olmasına rağmen, öğrencilerin kişisel gelişimlerini ve psikiyatri hastalarına bakış açısını nasıl etkilediğini gösteren çalışmalara ulaşılamamıştır. Bu çalışmanın hemşirelik müfredatını güncellemek ve klinik uygulamada yeni stratejiler geliştirmek açısından alana önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. Gereç ve Yöntem

2.1.Araştırma Tipi

Araştırma, psikiyatri hemşireliği eğitiminde kullanılan filmlerin öğrencilerin teorik gelişimine, klinik uygulamaya, kişisel gelişimlerine ve hastalara bakış açılarına etkisini değerlendirmek amacıyla yapılan tanımlayıcı bir çalışmadır.

2.2.Araştırmanın Örnekleme

Araştırmanın evrenini; 2021-2022 eğitim-öğretim yılı Nisan-Mayıs 2022 tarihleri arasında Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde lisans eğitimine devam eden 127 üçüncü sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Bu öğrencilerden eğitimine devam etme ve çalışmaya katılmayı kabul etme dahil edilme kriteri olarak belirlenmiştir. Araştırmaya tüm öğrencilerin katılmayı kabul etmesi nedeniyle ayrı bir örneklem seçim yoluna gidilmemiştir. Bu nedenle araştırmanın örneklemini 127 üçüncü sınıf hemşirelik öğrencisi oluşturmuştur. Verilerin toplanması için üçüncü sınıf öğrencilerine araştırmanın amacı kapsamlı olarak açıklanmıştır. COVID-19 Pandemisi nedeniyle uygulama yapılan klinik ve hastane sayıları azaltılmıştır. Bu nedenle psikiyatri hemşireliği dersini alan tüm öğrenciler uygulama yapabilmeleri için hastane ve film grubu olarak iki gruba ayrılmıştır. İzletilecek filmler için önce literatür taraması yapılmıştır (30). Literatür doğrultusunda belirlenen filmler araştırmacılar tarafından uygulama öncesi tek tek izlenmiş ve incelenmiştir. Psikiyatri hemşireliği dersi içeriğine uygun olan ve özellikle psikiyatrik hastalıkların anlatıldığı, semptomların vurgulandığı filmlerin seçimine dikkat edilmiştir. Film içerikleri müfredatta yer alan konularla uyumlu olarak psikiyatri hemşireliğinde temel kavramlar, tedavi edici ortam özellikleri, psikiyatrik bozukluklarda tedavi, hastaya yaklaşım, konsültasyon liyezon psikiyatrisi, etik ve yasal konular olarak seçilmiştir. İzletilen film listesi ve hangi psikiyatri hemşireliği konusunu ele aldığı Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1. İzletilen Filmler ve Filmlerin Konusu

Filmler	Konular
Guguk Kuşu	Terapötik Ortam
Maviş	Psikiyatri Hemşireliğinde Temel Kavramlar
Witt	Konsültasyon Liyezon Psikiyatrisi
Akıl Oyunları	Psikotik Bozukluklar-Şizofreni
Benden Bu Kadar	Obsesif Kompulsif Bozukluk
Kaçıklık Diploması	Duygudurum Bozuklukları- Bipolar Bozukluk
Erkek Severse	Bağımlılık-Alkol Bağımlılığı
Aklım Karıştı	Kişilik Bozuklukları
Kemiklerine Kadar	Yeme Bozukluğu
Pandoranın Kutusu	Organik Bozukluklar
İçimdeki Deniz	Psikiyatride Etik ve Yasal Konular
Benim Adım Sam	Otizm- Anne Baba Desteği

Hastane grubu hastanede uygulama yaparken, film grubu da eğitimcilerle birlikte her hafta belirlenen 2 filmi izlemişlerdir. Film izleme sürecinde sınıfın ve sınıfta kullanılan gereçlerin dezenfekte edilmesi, havalandırılması, kişisel hijyen önlemleri gibi koruyucu önlemler alınmıştır. Bunun yanı sıra öğrenciler aralarında sosyal mesafe olacak şekilde oturtularak üç ayrı sınıfta eş zamanlı film gösterimi sağlanmıştır. Filmler izletildikten sonra ilişkili olduğu psikiyatri konusu ile ilgili interaktif tartışma yapılmıştır. Psikiyatrik hastalıkların anlatıldığı filmlerde hastalıklar tekrar anlatılarak, öğrencilere hastalığa ait hemşirelik bakım planı yapmaları sağlanmıştır. Bu uygulama haftada 1 gün, iki film olmak üzere toplam 6 hafta sürmüştür. Diğer hastane grubu da 6 hafta (haftada 1 gün), hastane uygulamasına çıkmıştır. Altı haftanın sonunda gruplar değiştirilmiştir. Hastane uygulamasına çıkan film uygulamasına, film uygulamasını yapan hastane uygulamasına gönderilmiştir. Toplam 12 haftalık uygulamanın sonunda araştırmaya katılmayı kabul eden, gönüllü olan öğrencilerden film izlemenin psikiyatri hemşireliği eğitimine katkısının puanlanarak değerlendirilmesi istenmiştir. Katılımcılar değerlendirme formunun arkasından 4 açık uçlu sorunun yer aldığı Açık Uçlu Soru Formu'nu yazılı olarak doldurmuşlardır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri, Öğrenci Tanıtım Formu, Açık Uçlu Soru Formu ve Psikiyatri Hemşireliği Eğitimi Değerlendirme Formu kullanılarak toplanmıştır. Veriler bilgisayar ortamında tanımlayıcı istatistiklerle değerlendirilmiştir.

2.3.1 Öğrenci Tanıtım Formu

Bu form araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur. Formda öğrencilerin yaşı, cinsiyeti, sınıfı, aile yapısı, gelir durumu gibi 14 kapalı uçlu soru bulunmaktadır.

2.3.2 Soru Formu

Açık Uçlu Soru formunda katılımcılara izledikleri filmlerin teorik gelişimlerine, klinik uygulamalarına, kişisel gelişimlerine ve hastalara bakış açılarına etkisiyle ilgili 4 açık uçlu soru sorulmuştur. Öğrencilerin görüşleri alınarak sonuçlara ulaşılmıştır. Bu sorular; İzlediğiniz filmlerin teorik gelişiminize katkısı nedir?

İzlediğiniz filmlerin klinik uygulamaya katkısı nedir?

İzlediğiniz filmlerin kişisel gelişiminize katkısı nedir?

İzlediğiniz filmler psikiyatri hastalarına bakış açınızı nasıl etkiledi?

2.3.3. Psikiyatri Hemşireliği Eğitimi Değerlendirme Formu (PHEDF)

Bu form, 1999 yılında Wynaden ve Popescu tarafından Avustralya'da geliştirilmiştir. Orijinali 18 maddeden oluşan formun Türkiye'deki geçerlik ve güvenilirliği 2009 yılında Arabacı ve Çam tarafından yapılmıştır. Türk toplumuna uyarlanan form 15 maddeden oluşmaktadır. Bu form, öğrenci hemşirelerin ruhsal hastalığı olan bireylerle çalışmak için hazır olma düzeyine ilişkin algılarını ve aldıkları derse ilişkin görüşlerini ölçmektedir. Form beşli likert tipi hazırlanmıştır. İfadelerin her birine katılıp katılmama durumuna göre her madde "kesinlikle katılmıyorum (1) "tamamen katılıyorum (5)" şeklinde değerlendirilmektedir. Formdaki ifadelerin tümü olumlu olup, olumsuz ifade bulunmamaktadır. Formdan elde edilebilecek en yüksek puan "75", en düşük puan "15"dir. Yüksek puan öğrencilerin psikiyatri hemşireliği dersinde aldıkları eğitime ilişkin olumlu görüşlerini göstermektedir.

2.4.Verilerin Değerlendirilmesi

Verilerin analizinde sayı, yüzde, ortalama kullanılmıştır. Soru formunda yer alan açık uçlu sorulardan elde edilen veriler, her bir sorunun altına katılımcıların ifadeleri şeklinde sıralı olarak yazılmış, gruplandırma ve değerlendirmede uzman görüşü alınmıştır. Uzman görüşü, üç ayrı üniversiteden olmak üzere Psikiyatri Hemşireliği, Hemşirelik Esasları, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalında öğretim üyelerinden alınmış ve elde edilen kalitatif veriler kantitatif verilere dönüştürülmüştür. Psikiyatri Hemşireliği Eğitimini Değerlendirme Formu'ndan (PHEDF) elde edilen verileri değerlendirmek için katılımcıların aldığı toplam puan hesaplanmıştır.

2.5.Araştırmanın Etik Boyutu

Araştırma için öncelikle COVID-19 pandemisini kapsadığı için T.C. Sağlık Bakanlığı Bilimsel Araştırma Platformu'na online başvuru yapılarak gerekli izin alınmıştır. Ardından Sağlık Bilimleri Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'ndan (2022-03/ Karar No:4) onay alınmıştır. Ayrıca araştırmaya katılan hemşirelik öğrencilerine araştırmanın adı, amacı, gizlilik ilkeleri açıklama yapılarak bilgilendirilmiştir. Araştırmada katılımcıların gizliliği korunarak, elde edilen verilerin isim belirtilmeden raporlaştırılacağı, isimlerinin gizli tutulacağı katılımcılara açıklanmıştır. Ayrıca katılımcılara istedikleri zaman araştırmadan ayrılacakları belirtilmiştir.

2.6.Çalışmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmanın sınırlılıkları, sadece bir üniversitede yapılması, öğrenci sayısının fazla olması ve her öğrencinin eş zamanlı filmleri izleme olanağının olmaması olarak söylenebilir. Tüm bu sınırlılıklara rağmen her öğrencinin mutlaka film izleme fırsatının olması, üzerinde tartışma fırsatı elde etmesi ve çalışma verilerinin elde edilmesinde kullanılan yöntem çalışmanın güçlü yönlerini oluşturmaktadır.

3. Bulgular

Çalışmaya katılan öğrenciler 20-32 yaş aralığındadır. Yaş ortalaması 21,34'tür. Araştırmada yer alan öğrencilerin %76,4'ü kızlardan oluşmaktadır. Öğrenci hemşirelerin tamamına yakını (%85) Anadolu Fen Lisesi mezunu olup, yarısından fazlası (%56,7) hemşirelik mesleğini isteyerek seçtiklerini belirtmişlerdir (Tablo 2).

Tablo 2. Öğrencilere İlişkin Sosyo-Demografik Özelliklerin dağılımı (N=127)

Değişkenler	Min-Max	Ortalama ±	Standart Sapma
Yaş	20-32	21,34	1,35
	Sayı (n)	Yüzde (%)	
Cinsiyet			
Kadın	97	76,4	
Erkek	30	23,6	
Kardeş Sayısı			
1-2	59	46,4	
3-4	52	41,0	
5-6	10	7,9	
7 ve üzeri	6	4,7	
Ailede Yaşayan Kişi Sayısı			
2-4	68	53,5	
5-7	57	44,9	
9 ve üzeri	2	1,6	
Mezun Olunan Lise			
Düz Lise	8	6,3	
Meslek Lisesi	11	8,7	
Anadolu Fen lisesi	108	85,0	
Bölümü İsteyerek Seçme Durumu			
Evet	72	56,7	
Hayır	55	43,3	
Şu An Kalınan Yer			
Devlet Yurdu	41	32,3	
Aile	44	34,6	
Diğer	42	33,1	
Gelir Durumu			
İyi	12	9,4	
Orta	107	84,3	
Kötü	8	6,3	
Bir İşte Çalışma Durumu			
Çalışıyor	4	3,1	
Çalışmıyor	113	89,0	
Yarı zamanlı çalışıyor	10	7,9	
En Uzun Yaşanan Yer			

Köy	15	11,8	
İlçe	35	27,6	
Büyükşehir	77	60,6	
Baba Eğitim Durumu			
İlköğretim altı	4	3,1	
İlköğretim	65	51,1	
Lise	42	33,2	
Üniversite	16	12,6	
Anne Eğitim Durumu			
İlköğretim altı	11	8,7	
İlköğretim	86	67,7	
Lise	26	20,5	
Üniversite	4	3,1	
Anne- Baba Çalışma Durumu			
Sadece baba çalışıyor	83	65,4	
Sadece anne çalışıyor	8	6,3	
Anne ve baba çalışıyor	29	22,8	
Anne ve baba çalışmıyor	7	5,5	

Öğrenci hemşirelerin filmlerin etkisini değerlendirdikleri formdan aldıkları puan ortalaması $57,28 \pm 7,49$ 'dur. Önemlilik ve değerlilik alt boyutu için $33,00 \pm 4,19$ yeterlilik ve güven alt boyutu için $16,52 \pm 3,60$ ve eşitlik alt boyutu için de $7,71 \pm 1,46$ olarak bulunmuştur (Tablo 3).

Tablo 3. Öğrencilerin Psikiyatri Hemşireliği Eğitimini Değerlendirme Formu ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Dağılımı (n = 127)

	X ± SS	Min.	Max.	Değer aralığı Range
Toplam puan	57,28 ± 7,49	23,00	75,00	52,00
Psikiyatri Hemşireliği Eğitim Değerlendirme Formu Alt Boyutları				
Önemlilik ve değerlilik	33,00 ± 4,19	12,00	40,00	28,00
Yeterlilik ve güven	16,52 ± 3,60	7,00	25,00	18,00
Eşitlik	7,71 ± 1,46	3,00	10,00	7,00

Katılımcıların çoğunluğu (%36,9) izledikleri filmlerin teorik gelişimlerine katkısı olarak, görselle pekiştirme ile kalıcı öğrenme ve somutlaştırmayı sağladığını, teori ve uygulamanın bütünleşmesine olanak yarattığını, destekleyici ve tamamlayıcı olduğunu, işlenen konuların tekrarını sağladığını (%35,2) belirtmiştir. Öğrencilerin %11,3'ü de izledikleri filmlerin farkındalık yarattığını vurgulamıştır (Tablo 4).

Tablo 4. İzlediğiniz filmlerin teorik gelişiminize katkısı nedir?

Cevaplar	n	%
Bütüncül yaklaşımın önemini kavrama	52	26,0
Empatik yaklaşımda artış	37	18,5
Gerçek hastaya yaklaşım, simülasyon etkisi	36	18,0
İletişim ve ekip iş birliğini artırma	30	15,0
Yardım etme becerilerinde artış	22	11,0
Görüşme, gözlem, ruhsal durum değerlendirmesi ile özgüvende artış	15	7,5
Ailenin önemini kavrama	8	4,0
Toplam Cevap	200	

*Öğrenciler sorulara 1'den fazla cevap verdiği için toplam sayı değişmektedir.

Öğrenci hemşirelerin %26'sı izledikleri filmlerin hastayı bütüncül ele almanın önemini kavramada etkili olduğundan bahsetmiştir. Bu öğrencilerin %18'i film izlemenin gerçek hastayla karşılaşma ve bir çeşit simülasyon gibi olduğunu ifade etmiştir. Katılımcıların %26'sı da filmler sayesinde yardım etme becerilerinin arttığını, iletişimin ve ekip iş birliğinin önemini kavradıkları üzerinde durmuştur (Tablo 5).

Tablo 5. İzlediğinizin filmlerin klinik uygulamaya katkısı nedir?

Cevaplar	n	%
Bütüncül yaklaşımın önemini kavrama	52	26,0
Empatik yaklaşımda artış	37	18,5
Gerçek hastaya yaklaşım, simülasyon etkisi	36	18,0
İletişim ve ekip iş birliğini artırma	30	15,0
Yardım etme becerilerinde artış	22	11,0
Görüşme, gözlem, ruhsal durum değerlendirmesi ile özgüvende artış	15	7,5
Ailenin önemini kavrama	8	4,0
Toplam Cevap	200	

*Öğrenciler sorulara 1'den fazla cevap verdiği için toplam sayı değişmektedir.

Katılımcıların büyük bir kısmı (%57,2) izletilen filmlerin empati yeteneği ve farkındalıklarında artış sağladığını, baş etme becerilerinde olumlu yönde değişim (% 18,6) meydana getirdiğini belirtmişlerdir. Öğrenci hemşirelerin %15,1'i da iletişim becerilerinde artış olduğunu söylerken, %9,1'i öz eleştiri yeteneği kazandığını ve insanlara karşı önyargılarında azalma ifade etmişlerdir (Tablo 6).

Tablo 6. İzlediğiniz filmlerin kişisel gelişiminize katkısı nedir?

Cevaplar	n	%
Empati yeteneği ve farkındalıkta artış	95	57,2
Baş etme becerilerinde olumlu yönde değişim	31	18,6
İletişim becerilerinde artış	25	15,1
Öz eleştiri yeteneği, insanlara önyargıda azalma	15	9,1
Toplam Cevap	166	

*Öğrenciler sorulara 1'den fazla cevap verdiği için toplam sayı değişmektedir.

Katılımcıların büyük bir kısmı (%33), hastalara karşı korkularının ve önyargıların azaldığını hastaları yargılamadan onlara yardım etme ve onları destekleme yönünde farkındalıklarının arttığını (%34,8) belirtmiştir. Filmlerin etkisiyle iletişim ve empati yeteneklerinin arttığını ifade eden katılımcıların oranı %12,8 olarak belirlenmiştir (Tablo 7).

Tablo 7. İzlediğiniz filmler psikiyatri hastalarına bakış açınızı nasıl etkiledi?

Cevaplar	n	%
Farkındalıkta artış (yargılamadan yardım etme ve destekleme)	76	34,8
Psikiyatrik hastalara önyargının ve korkuların azalması	72	33
İletişim ve empati yeteneğinde artış	28	12,8
Aileyi ve yakınları sürece dahil etmenin önemini kavrama	12	5,5
Hastalıkların etiyolojisini anlama	12	5,5
Psikiyatri hastalarını topluma katmanın önemini anlama	18	8,2
Toplam Cevap	218	

*Öğrenciler sorulara 1'den fazla cevap verdiği için toplam sayı değişmektedir.

4. Tartışma

Sinema çok yönlü yapısıyla her kesime hitap edebilen eğlenceli bir dil yaratmıştır. Bu nedenle sinema filmlerinin eğitimde kullanılabilir en etkili araçlardan biri olduğu belirtilmektedir (8,18,19). Filmler, eğlenceli ve rahat bir öğrenme ortamı sunduğu için, kalıcı öğrenme deneyimi sağladığı söylenmektedir (35). Hemşirelik öğrencilerinde yapılan çalışmalarda, eğitimde filmlerin kullanılmasının öğrenmeyi olumlu yönde etkilediği vurgulanmaktadır. Filmler öğrencilere hastalar ve hastalıklarla ilgili canlı örnekler sunduğu için öğrenciler, karmaşık olayları ve davranışları daha kolay anlamakta ve anlamlandırabilmektedir (25,26,35,36).

Bu çalışmada da film izleyerek öğrenen öğrenciler bu yöntemin bilgileri somutlaştırdığı ve görsel pekiştirme ile kalıcı öğrenme sağladığı için (%36,9) teorik gelişimlerine olumlu yönde katkı sağladığını belirtmişlerdir. Filmlerde yer alan karakterler ve bunlarla yapılan analizlerin görsel öğrenme ve düşünme becerilerini geliştirmesinden dolayı kalıcı öğrenme sağladığı söylenebilir. Teorik ve pratikteki bilginin pekişmesinde film bitiminde gerçekleştirilen tartışmanın çok büyük katkı sağladığı (%3,3) hastaya doğru yaklaşımı öğrenme (%10,9) ve farkındalıkta artış (%11,3) sağladığı belirtilebilir. Benzer şekilde Oh ve arkadaşlarının (37) yaptığı çalışmada belirtildiği gibi film destekli eğitim, teorik olarak öğrenilenleri pekiştirmede ve analitik düşünme becerilerinde etkili rol oynamaktadır. Kerber ve arkadaşları da (2004) (35) eğitimin rahat ve tanıdık ortamda olmasının ve karakterlerle ilişki kurarak analiz etmenin benzer kazanımlar sağladığından bahsetmektedir. Hemşirelik öğrencilerinde yapılan yöntemin bilgileri somutlaştırdığı ve görsel pekiştirme ile kalıcı öğrenme sağladığı için (%36,9) teorik gelişimlerine olumlu yönde katkı sağladığını belirtmişlerdir. Filmlerde yer alan karakterler ve bunlarla yapılan analizlerin görsel öğrenme ve düşünme becerilerini geliştirmesinden dolayı kalıcı öğrenme sağladığı söylenebilir. Teorik ve pratikteki bilginin pekişmesinde film bitiminde gerçekleştirilen tartışmanın çok büyük katkı sağladığı (%3,3) hastaya doğru yaklaşımı öğrenme (%10,9) ve farkındalıkta artış (%11,3) sağladığı belirtilebilir. Benzer şekilde Oh ve arkadaşlarının (37) yaptığı çalışmada belirtildiği gibi film destekli eğitim, teorik olarak öğrenilenleri pekiştirmede ve analitik düşünme becerilerinde etkili rol oynamaktadır. Kerber ve arkadaşları da (2004) (35) eğitimin rahat ve tanıdık ortamda olmasının ve karakterlerle ilişki kurarak analiz etmenin benzer kazanımlar sağladığından bahsetmektedir. Hemşirelik eğitimi teorik ve klinik uygulama olarak birbirini tamamlayan iki temel süreçten oluşup, öğrenciye aktarılan teorik bilgilerin gerçek yaşam durumlarını test edebilme imkânı sunan klinik alanda uygulamaya dönüştürülmesini gerektirmektedir (38). Klinik alanda bulunabilmeyi kısıtlayan ya da engelleyen durumlarda filmler alternatif yenilikçi bir öğrenme yöntemi olmaktadır (22,23). Bu çalışmada, öğrenciler filmler sayesinde bütüncül yaklaşımın önemini (%26) kavradıklarını, empatik yaklaşımlarında (%18,5), iletişim becerilerinde (%15) ve yardım etme becerilerinde (%11,0) artış olduğunu söylemişlerdir. Bu kazanımlarla da hastayla yaptıkları görüşme, gözlem ve ruhsal değerlendirmede öz güvenlerinde artış (%7,5) ifade etmişlerdir. Bu verilerle psikiyatri hemşireliği eğitiminde filmlerin kullanılmasının öğrencilerin klinik uygulama sürecine de olumlu yansıdığı belirtilebilir. Psikiyatri hemşireliği eğitiminde kullanılan filmlerin ruhsal hastalıkların ve belirtilerinin tanınması, tedavi edici iletişim ve terapötik ortamın görülmesi açısından yararlı olduğu bilinmektedir (26,27). Bu noktada öğrenciler filmler sayesinde sanki gerçek hastayla karşılaşmış ya da simülasyon uygulaması deneyimi elde etmiş gibi hissedebilirler. Filmdeki karakterlerle özdeşim kurarak hastaya bütüncül ele alarak bakım verme, empati kurma, iletişim ve yardım etme becerilerinde artış gibi kazanımlar elde edebilirler. Alexander ve arkadaşları (39)'in çalışmalarında film eğitimi ile mesleki değerlerin sağlık öğrencilerine aktarılmasının sağlandığı ve öğrencilerin hastalıkları biyo-psiko-sosyal ve ruhsal bir bakış açısıyla değerlendirebilme becerisi kazandıkları vurgulanmaktadır. Ülkemizde yayınlanan Ayhan ve arkadaşlarının yaptığı (2018) (30) çalışmada da filmlerin klinik uygulamaya katkısında benzer bulgulara işaret etmektedir.

Psikiyatri hemşireliği eğitiminde filmlerin kullanılması, öğrencilerin klinik uygulamalarına çok yönlü kazanımlarla katkı sağlayabilir. Ayrıca Hemşirelik Ulusal Çekirdek Eğitim Programı (HUÇEP 2022)'de de öğrencilerin ruh sağlığını koruma ve güçlendirmeye yönelik eğitim ve danışmanlık verme, stigma ile mücadelenin önemini fark etme, psikiyatrik hastalığı bulunan bireye hemşirelik bakımını planlama, uygulama, değerlendirme, kazanımları için öğretim materyallerinde mutlaka film ve video gösterimlerinin olması gerektiği belirtilmektedir (40). Oh ve Steefel'in (41) hemşirelik öğrencileriyle yaptığı çalışmada filmler aracılığıyla öğrencilerin bilgi ve anlayışlarındaki artışla daha özgüvenli oldukları ve motivasyonlarının da arttığı yönde bulgulara rastlanmıştır. Ülkemizde Terzioğlu ve arkadaşlarının (31) psikiyatri hemşireliği eğitiminde filmlerin etkisini araştırdıkları çalışmalarında da filmlerle eğitimin öğrencilerin farkındalıklarının artmasına katkı sağladığı, profesyonel bakış açısı geliştirdiği ve öğrencileri motive ettiği belirlenmiştir. Hyangjin ve Haeryun'un (42) ön test- son test deneysel tasarımı çalışmasında hemşirelik öğrencilerinin eğitiminde film kullanımının profesyonel hemşirelik algısı ve motivasyona katkı sağladığı vurgulanmaktadır. Bu çalışmada da öğrenciler izledikleri filmlerin kişisel gelişimlerine katkısından en çok farkındalık ve empati yeteneğinde artış (%57,2) deneyimlediklerini ifade etmişlerdir. Artan farkındalıkla birlikte değişim ve buna bağlı olarak da gelişimden (%18,6) bahsetmişlerdir. Kişilerarası ilişkilerinin filmlerle olumlu etkilendiğini belirten öğrenciler farklı bir bakış açısıyla empati Bu çalışmada öğrenciler, hastalara karşı korkularının ve önyargıların azaldığını (%33), hastaları yargılamadan onlara yardım etme ve onları destekleme yönünde farkındalıklarının arttığını (34,8), psikiyatri hastalarını topluma katmanın önemini daha iyi anladıklarını (%8,2) söylemiştir. Klemenc-Ketis ve Kersnik (32) filmlerle yapılan eğitimin öğrencilerde iletişimi, empatiyi ve tutumu olumlu yönde etkilediğini bildirmiştir. Dave ve Tandon (28) de filmlerle öğretim psikiyatri hastalarına karşı olan önyargı ve korkuları azaltmada etkili olduğunu söylemektedir. Bu nedenle psikiyatrik hastalara olan önyargının azaltılması hemşirelik yaklaşımlarını ve hemşirelerin bakış açılarını değiştirebilir. Filmlerin eğitim aracı olarak kullanılması bu açıdan önem taşımaktadır.

5.Sonuç

Psikiyatri hemşireliği dersi kapsamında öğrencilerin teorik, pratik, kişisel gelişim ve profesyonel hemşirelik girişimlerine katkı sağlayacak yenilikçi öğrenme ortamları hemşirelik eğitim ve öğretimi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmada psikiyatri hemşireliği eğitiminde film yönteminin pratik olarak kullanılabilir etkili bir yöntem olduğu saptanmıştır. Pandemi ya da başka afetlerde eğitimin yüz yüze olamadığı durumlarda da film izleme yöntemi etkin bir öğrenme aracı olarak kullanılabilir. Psikiyatri hemşireliği eğitiminde film izleme yönteminin standardize edilerek hemşirelik eğitimi müfredatına dahil edilmesi eğitime yeni bir boyut kazandırabilir. Araştırmaya katkı veren tüm öğrencilere teşekkür ederiz.

Teşekkür

Araştırmaya katkı veren tüm öğrencilere teşekkür ederiz.

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazarlar arasında herhangi bir çıkarı dayalı ilişki yoktur.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Fikir/Kavram- B. Arkan, A. Bostanlı; Tasarım ve Dizayn- B. Arkan, A. Bostanlı; Veri Toplama- E B. Arkan, A. Bostanlı; Literatür Taraması- B. Arkan, A. Bostanlı.

Araştırma Desteği

Çalışma için herhangi bir kurum ya da kuruluş tarafından mali destek alınmamıştır.

Kaynaklar

1. Dunn SV, Hansford B. Under graduate nursing students' perceptions of their clinical learning environment. *Journal of Advanced Nursing*. 1997;25(6):1299-306.
2. Carroll K. Living the art and science of nursing: Flow and transitioning. *Nursing Science Quarterly*. 2020;33(1):27-28.
3. Varcarolis EM, Fosbre CD. *Essentials of psychiatric nursing: A communication approach to evidence based care*. China: Saunders Elsevier; 2021.
4. Varcarolis E, Halter MJ. *Essentials of psychiatric mental health nursing: A communication approach to evidence based care*. China: Saunders Elsevier; 2014.
5. Townsend MC, Morgan KI. *Psychiatric mental health nursing concepts of care in evidence-based practice (9. Ed)*. Philadelphia: F.A. Davis Company; 2018.
6. Shives LR. *Basic Concepts of psychiatric and mental health nursing. Seventh Edition* Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2008.
7. Callaghan P, Owen S. Editorial: Psychiatric and mental health nursing: Past, present and future. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*. 2005;12(6):639-641.
8. Boyd MA. *Psychiatric nursing: Contemporary practice. Fourth Edition*. China: Lippincott Williams and Wilkins; 2008.
9. Jackman D, Konkin J, Yonge O, Myrick F, Cockell J. Crisis and continuity: Rural health care students respond to the COVID-19 outbreak. *Nurse education in practice*. 2020;48:102892.
10. World Health Organization. *Coronavirus disease pandemic*. 2020. <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>
11. Dewart G, Corcoran L, Thirsk L, Petrovic, K. Nursing education in a pandemic: Academic challenges in response to COVID-19. *Nurse Education Today*. 2020;92,104471.
12. Zhang J, Lu H, Zeng H, Zhang S, Du Q, Jiang T, Du B. The differential psychological distress of populations affected by the COVID-19 pandemic. *Brain Behavior and Immunity*. 2020:87-49.
13. Sporthy MS. Mental health problems faced by health care workers due to the COVID-19 pandemic-A review. *Asian Journal of Psychiatry*. 2020;51:02119.
14. Daniel SJ. Education and the COVID-19 pandemic. *Prospects*. 2020;49(1):91-96.
15. Bellini MI, Pengel L, Potena L, Segantini L. ESOT COVID - 19 working group. COVID - 19 and education: Restructuring after the pandemic. *Transplant International*. 2021;34(2):220-223.
16. Tadesse S, Muluye W. The impact of COVID-19 pandemic on education system in developing countries: a review. *Open Journal of Social Sciences*. 2020;8(10):159-170.
17. Kolb DA. *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. New Jersey: Prentice-Hall, 1984.
18. Wegner H. *Teaching with film*. Indiana: the Phi Delta Kappa Educational Foundation Bloomington, 1977.

- 19.Yakar HGİ. Sinema filmlerinin eğitim amacı kullanımı: Tarihsel bir değerlendirme. HAYEF Journal of Education. 2013;10(1):21-36.
- 20.Shankar PR. Cinemeducation: Facilitating educational sessions for medical students using the power of movies. Arch Med Health Sci. 2019;(7):96-103.
- 21.Li W, Gillies R, He M, Wu C, Liu S, Gong Z, Sun H. Barriers and facilitators to online medical and nursing education during the COVID-19 pandemic: Perspectives from international students from low-and middle-income countries and their teaching staff. Human Resources for Health. 2021;19(1):1-14.
- 22.Farooq S, Tharani A, Begum S, Parpio Y. Implementation of simulation: a contemporary strategy to enhance clinical skills of undergraduate students in mental health nursing, Issues in Mental Health Nursing. 2020;41(8):736-740.
- 23.Bezerra IMP. State of the art of nursing education and the challenges to use remote technologies in the time of corona virus pandemic. J Hum Growth Dev. 2020;30(1):141-147. DOI: 10.7322/jhgd.v30.10087.
- 24.Morin KH. Nursing education after COVID-19: Same or different? J Clin Nurs. 2020 Sep;29(17-18):3117-3119. DOI: 10.1111/jocn.15322
- 25.McCann E, Huntley Moore S. Madness in the movies: An evaluation of the use of cinema to explore mental health issues in nurse education. Nurse Educ Pract 2016;1(21):37-43.
- 26.Park JM Effects of using movies in psychiatric nursing education on the attitudes, social distance, and learning self-efficacy toward the mental illness. Journal of the Korean Data & Information Science Society. 2020;31:525-34.
- 27.Tomietto M, Comparcini D, Simonetti V, Cicolini G. Nursing education: challenges and perspectives in a COVID-19 age. Professioni Infermieristiche. 2020;73(3):131-132.
- 28.Dave S, Tandon K. Cinemeducation in psychiatry. Advances in Psychiatric Treatment 2011;17:301-308.
- 29.Bilge A, Palabiyik O. The effect of short films about mental health and disorders on preventing stigmatization in nursing education. Archives of Psychiatric Nursing. 2017;31(1):88-92.
- 30.Ayhan AGY, Çekiç Y, Ançel G. Psikiyatri hemşireliği eğitimi: Filmler ve yansımaları. Anadolu Psikiyatri Dergisi. 2018;19(4):362-369.
- 31.Terzioğlu C, Eskiurt R, Özkan B. Psikiyatri hemşireliği eğitiminde sinema filmi izletilmesi yöntemi ile öğrencilerin bakım uygulamalarındaki farkındalıklarının araştırılması. Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi. 2017;4(3):149-161.
- 32.Stuart GW. Principles and practice of psychiatric nursing-e-book. Elsevier Health Sciences; 2014.
- 33.Pereira MO, Reinaldo AMDS, Villa EA, Gonçaves AM. Overcoming the challenges to offer quality training in psychiatric nursing. Revista Brasileira de Enfermagem. 2020;73(1): <https://doi.org/10.1590/0034-7167-2018-0208>
- 34.Cervera-Gasch Á, González-Chordá VM, Mena-Tudela D. COVID-19: Are Spanish medicine and nursing students prepared? Nurse Education Today. 2020;Sep;92:104473.

- 35.Sullivan Kerber CH, Clemens D, Medina W. Seeing is believing: Learning about mental illness as portrayed in movie clips. *Journal of Nursing Education*: 2004;43(10):479-479.
- 36.Zeppegno P, Gramagli C, Feggi A, Lombardi A, Torre E. The effectiveness of a new approach using movies in the training of medical students. *Perspectives on Medical Education*. 2015;4(5):261-263.
- 37.Oh J, Shin H, De Gagne JC. QSEN competencies in pre-licensure nursing education and the application to cinenurducation. *The Journal of Korean Academic Society of Nursing Education*. 2012;18(3):474-485.
- 38.Salah AA, Aljerjawy M, Salama A. Gap between theory and practice in the nursing education: The role of clinical setting. *Emergency* 2018;24:17-18.
- 39.Alexander M, Lenahan P, Pavlov A. *Cinemeducation: A comprehensive guide to using film in medical education*. United Kingdom: Radcliffe Publishing; 2005.
- 40.HUÇEP - Hemşirelik Ulusal Çekirdek Eğitim Programı https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Ulusal-cekirdek-egitimi-programlari/hemsirelik_cekirdek_egitim_programi.pdf Erişim Tarihi:29.09.2023
- 41.Oh J, Steefel L. Nursing students; preferences of strategies surrounding cinenurducation in a first year child growth and development courses: A mixed methods study. *Nurse Education Today*. 2016;36:342-347.
- 42.Hyangjin PARK, Haeryun CHO. Effects of nursing education using films on perception of nursing, satisfaction with major, and professional nursing values. *The Journal of Nursing Research*. 2021;29(3):150.
- 43.Klemenc-Ketis Z, Kersnik J. Using movies to teach professionalism to medical students. *BMC Medical Education*. 2011;11(1):1-5.